

JE VOZÍČKÁŘ A K TOMU NEMLUVÍ. PŘESTO HONZA DOSTAL ŠANCI »CHODIT« NA PRŮMYSLOVKU

První měsíc na střední škole má za sebou Jan Kozlík, multihandicapovaný chlapec, který představuje jednu z nejnáročnějších integrací v Česku. Honza má v důsledku dětské mozkové obrny částečně ochrnuté všechny končetiny, k tomu ještě poruchu řeči. Je na vozíku a potřebuje permanentní asistenci. Devět let navštěvoval v Brně běžnou základní školu, kde patřil k nejlepším žákům. Pokračovat dál pro něj bylo samozřejmostí. Poté, co se dostal na Střední průmyslovou školu elektrotechnickou

»Zatím máme oba dobrý pocit. Ve všech předmětech se Honzovi daří. Znalosti ze základní školy má dobré a učitelé přijali, jak to zatím vypadá, jeho styl práce.«

a informačních technologií v Brně, splnil se mu sen. I když je to sen, který stojí velké úsilí. »Střední škola je pro nás velká změna. Ve škole bývá Honza hodně dlouho, není čas si odpočinout. Moc se snaží všechno vydržet, ale na konci týdne je vyčerpaný. Nároky na žáky jsou taky mnohem větší, ale zatím máme oba dobrý pocit, protože ve všech předmětech se mu daří. Znalosti ze základní školy má dobré a učitelé přijali, jak to zatím vypadá, jeho styl práce,« popisuje Iveta Kozlíková, Honzova maminka a zároveň asistentka.

Na gymnázium chtělo moc vozíčkářů

Honzova cesta na »střední« začala před rokem výpravou na veletrh škol. »Obešli jsme školy, o kterých jsem věděla, že jsou bezbariérové. Honzík vždycky chtěl chodit na nějakou školu s konkrétním zaměřením. Líbila se mu stavební a chemická průmyslovka, ale vzhledem k jeho problémům nepřipadaly v úvahu. Informovali jsme se

i o gymnáziích v Brně,« líčí Iveta Kozlíková, jejímž prostřednictvím vlastně syn komunikuje se světem.

Přijímačky Honza nakonec dělal na brněnské soukromé gymnázium Integra. Na škole bylo sympatické to, že ve třídě by bylo jen 15 studentů a jako vozíčkář by se nemusel často stěhovat po třídách. »U přijímaček dopadl výborně, ale z kapacitních důvodů ho nepřijali. Prý se tento rok hlásilo moc vozíčkářů,« lituje maminka. O odvolání neuvažovala, protože Honzu nakonec přijali na elektrotechnickou průmyslovku. Tam přijímačky dělat nemusel. Na základní škole měl samé jedničky, a navíc úspěchy z olympiád, takže byl na 1. místě v seznamu na jeho oboru.

Přesto nastaly velké problémy a vypadalo to, že Honza na průmyslovku nakonec nebude moct nastoupit. »Škola řešila, jestli se vozíčkář vůbec vejde do třídy se 32 žáky. Taky jestli vůbec zvládne pracovat v odborných předmětech. Nakonec ale byli ve škole aktivní

» Několik vozíčkářů už k nám chodilo, ale studenta, který komunikuje jen přes počítač a prostřednictvím asistenta, jsme tu ještě neměli.«

a šli se informovat do speciálněpedagogického centra. Tam je trochu uklidnili, a tak Honzovi dali ve škole šanci a přijali ho,« vzpomíná Iveta Kozlíková. Asistenci svému synovi začala Iveta Kozlíková dělat před lety

tak trochu z donucení. Asistentka, kterou Honza dostal v šesté třídě, nezvládala práci na počítači, který je alfou a omegou Honzova školního úspěchu. To, že asistentku bude Honzovi dělat maminka, mělo

být dočasné řešení, než se najde vhodná adeptka. Nakonec ale oba zjistili, že je to pro ně výhodné. »Syn má spoustu problémů s ovládnutím svého těla. Musí se například rozdýchávat, aby neměl ▶

Iveta Kozlíková dělá asistentku svému synovi od šesté třídy. Bylo to dočasné řešení, z něhož se stala nutnost.

FOTO: J. KROUPA

FOTO: JIŘÍ KROUPA

spasmy. Proto se snažím, aby se co nejvíc připravil doma a měl to tak ve škole jednodušší,« popisuje žena, která se kvůli synovi vzdala své profese stavební projektantky.

Ne vždy se podaří, aby maminka uspěla jako asistentka u vlastního dítěte. Paní Kozlíková to ale podle Evy Čadové ze Speciálněpedagogického centra pro tělesně postižené v Brně dokázala. »Umí se odpoutat od role ochránitelky vlastního dítěte a během vyučování je víc jako asistent pedagoga,« tvrdí speciální pedagožka.

Obětavost Honzovy maminky dojíhá i vedení střední průmyslové školy. »Smekáme před ní klobouk, být celý den se synem ve škole a pak ještě fungovat v domácnosti musí být fyzicky i psychicky velmi náročné,« říká zástupkyně ředitele Jaroslava Bělková. Několik vozíčkářů už školu absolvovalo, studenta, který ovšem komunikuje jen přes počítač a prostřednictvím asistenta, tu ještě neměli. »Je to zátěžová situace pro všechny, ale dosud jsme se na všem do-

hodli. Nesetkala jsem se zatím s žádnou negativní reakcí,« tvrdí pedagožka.

Pozor, jede Honza!

Na průmyslovce je zapsáno 1400 žáků a škole chybí prostory, i tak dokázala najít řešení, jak udělat místo multihandicapovanému Honzovi. »Muselo se vzít v úvahu, do kterých tříd se Honza vejde s tolika spolužáky. Některé jsou menší, takže v rozvrhu se to pak zohlednilo a do některých tříd nám přidali pracovní stolečky,« popisuje maminka Iveta Kozlíková, která oceňuje i to, že si s Honzou mohli vybrat šatní skříňky, ke kterým je dobrý přístup, mají vyhrazené stání na školním parkovišti, a dokonce i možnost chvíli si lehnout ve školní ošetřovně. Pro Honzovu třídu škola hned druhý zářijový den zorganizovala speciální akci s vozíčkářem a Michaellem Svobodou z organizace Brno bez hranic. Honzovi spolužáci si mohli zkusit jezdit s vozíkem i na něm, dozvěděli se, jak

pomoci nebo oslovit člověka na vozíku, aby mu to nebylo nepříjemné. Vysvětlili si taky, jaké má Honza problémy a proč je má. Akce měla úspěch, protože Michael vše pojal s humorem. Z Honzových spolužáků je Iveta Kozlíková nadšená: »Už od prvního dne byli všichni velice příjemní. I teď se k Honzovi

»V rozvrhu je hodně odborných předmětů, které bychom sami nezvládli. Ale především Honza rozhodně nechce žádné úlevy, chce být ve škole jako ostatní.«

chovají moc hezky. Nikdo se mu neposmívá. Snaží se s ním i dorozumět a občas se také na něco zeptají. Dokonce mě překvapilo, že i ostatní žáci ve škole mu automaticky dělají místo na chodbách, kudy pořád cestujeme.«

Učitelé i personál školy byli od začátku seznámeni s Hon-

zovými problémy a případnými omezeními při práci v hodině.

»Doladili jsme vždy pouze detaily. Jen v hodinách psaní na počítači jsme museli s paní učitelkou víc probrat způsob práce a hodnocení. Honza v podstatě bude dodávat práci navíc a bude na svém počítači umět ovládat speciální pro-

gram, aby kompenzoval psaní pouze jedním prstem,« pochvaluje si Iveta Kozlíková.

Písemky bude Honza psát jako ostatní, ale bude mít víc času. Protože škola je hodně zaměřená na práci s počítači, pomohli IT technici Honzově mamince s úpravou počítače, aby se synovi i jí ve škole dobře pracovalo.

I přes svůj velký handicap absoluuje Honza všechny předměty. »Střídají se tak nepravidelně, že by to ani moc nešlo mít úlevy. Taky má hodně odborných předmětů, které bychom sami nezvládli. Ale především Honza rozhodně nechce nic vynechat, chce být ve škole jako ostatní,« podotýká Iveta Kozlíková. Přestože Honza i jeho maminka jsou po prvním měsíci na střední škole hodně unavení, jsou spokojení. »Honza se do školy těší a je moc rád, že má tak prima spolužáky i učitele. Doufám, že nám síly i tělo vydrží celý rok,« uzavírá Iveta Kozlíková. ●

(pk)

Už druhý školní den zorganizovala průmyslovka pro Honzovu třídu akci, na které se studenti seznámili s »životem« vozíčkáře.

FOTO: ARCHIV I. KOZLÍKOVÉ

